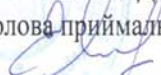

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії НУФВСУ

С. В. Імас

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
з менеджменту у спортивній діяльності
для здобуття освітнього ступеня бакалавра з нормативним терміном навчання
другий курс
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт
спеціалізація – менеджмент у спортивній діяльності

Розглянуто і схвалено рішенням
приймальної комісії НУФВСУ,
протокол № 3 від 21 березня 2017 р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії НУФВСУ

С. В. Трачук

Київ – 2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступне випробування вступників на освітній ступінь «Бакалавр» зі спеціальності «Фізична культура і спорт» передбачає перевірку з основ менеджменту та економічних знань.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Поняття економіки як системи економічних знань. Сутність економічних систем. Зародження економічної теорії та основні етапи її розвитку. Предмет і методи економічної теорії. Мета і функції економічної теорії. Економічні закони та категорії. Економічна теорія - наукова основа економічної політики.

Тема 2. Економічна система суспільства, продуктивні сили та виробничі відносини

Структурні елементи економічної системи суспільства. Класифікація економічних систем та їх критерії. Продуктивні сили як матеріальна основа економічної системи. Економічні відносини та їх структура. Виробничі відносини і способи виробництва. Типи економічних систем. Економічні форми поєднання робочої сили і засобів виробництва та їх розвиток в сучасному суспільстві. Основи відтворення суспільного продукту, продуктивних сил і виробничих відносин. Економічне зростання, його типи та рушійні сили.

Тема 3. Форми організації суспільного виробництва. Натуральне та товарне виробництво

Суть і риси натурального господарства. Сутність товарного виробництва. Основні риси товарного виробництва. Суб'єкти та об'єкти товарних відносин. Сутність економічного відтворення. Види економічного відтворення. Поняття та показники результативності виробництва. Суспільний продукт, його суть і форми. Натурально-речова і вартісна форми сукупного суспільного продукту. Результативні показники суспільного продукту: валовий внутрішній продукт, валовий національний продукт, національний дохід. Національне багатство. Економічна і соціальна ефективність суспільного виробництва та її показники.

Тема 4. Економічні відносини власності

Поняття відносин власності: суть та економічний зміст власності. Юридична форма власності. Поняття володіння, розпорядження та використання майна. Еволюція форм власності. Типи власності. Види власності. Власність як економічне відношення, що виражає характер (соціально-економічну природу) привласнення, відносини господарського використання майна, економічні форми реалізації власності. Характер взаємозв'язку суспільного і приватного привласнення. Трудовий і

нетрудовий характер привласнення. Особливості приватної власності, її відмінності від ін. Форми привласнення.

Тема 5. Капітал і наймана праця.

Поняття капіталу. Кругообіг і обіг капіталу. Основний і оборотний капітал. Постійний й змінний капітали. Висвітлення природи додаткової вартості у працях А.Сміта, Д. Рікардо, К.Маркса. Капітал і праця. Наймана праця і робоча сила як товар. Власність: індивідуальна, колективна, державна, акціонерна, приватна.

Сутність витрат виробництва та їх види. Витрати виробництва, вартість товару і його ціна. Товар і його властивості. Конкретна і абстрактна праця, втілена в товарі. Основні етапи розвитку трудової теорії вартості. Теорії витрат виробництва, факторів виробництва, граничної корисності. Еволюція теорії граничної корисності. Сутність прибутку і його структура. Норма прибутку. Продуктивність та інтенсивність праці. Закон вартості та його функції. Основні принципи використання основного і оборотного капіталу. Механізм кругообігу і обігу капіталу. Соціально-економічні перетворення у постсоціалістичних країнах.

Тема 6. Розподіл національного доходу. Споживання і заощадження. Домогосподарства.

Значення розподілу в економіці. Розподіл національного доходу і об'єктивні основи формування доходів населення. Моделі розподілу національного доходу. Джерела особистих доходів. Основи формування доходів населення. Необхідний продукт: соціально-економічна суть, принципи розподілу і закономірності формування. Форми розподілу необхідного продукту. Суть і функції заробітної плати. Номінальна заробітна плата. Реальна - заробітна плата. Види, форми і системи заробітної плати. Суспільні фонди споживання.

Додатковий продукт і принципи його розподілу. Прибуток як економічна форма додаткового продукту. Первинний розподіл чистого продукту і формування первинних доходів різних груп населення, держави, підприємств матеріального і нематеріального виробництва. Сімейні доходи, їх мінімальний і оптимальний споживацький бюджет. Перерозподіл національного доходу і споживання. Споживання, національний дохід і заощадження. Сучасне економічне становище народу: його порівняльна характеристика в різних країнах. Сутність домогосподарства. Функції домогосподарств. Доходи домогосподарств та їх джерела. Розподіл доходів між домогосподарствами. Заощадження домогосподарств.

Тема 7. Ринок: суть, функції та умови формування. Класифікація ринків. Інфраструктура ринку.

Інституціональні основи ринкової економіки. Ринкова економічна система як форма сучасного товарного виробництва. Ринкові відносини, їх суб'єкти і об'єкти. Функції ринку. Попит і пропонування, чинники, що на них впливають. Конкуренція і моделі ринків.

Принципи класифікації ринків. Сутність ринку і умови його формування. Структура ринку. Ринок основних виробничих ресурсів. Особливості попиту на фактори виробництва. Пропозиція факторів виробництва. Ринок капіталів. Особливості становлення ринкових відносин в Україні. Становлення ринкових інститутів. Моделі і шляхи переходу до ринку.

Поняття ринкової інфраструктури. Елементи ринкової інфраструктури. Сутність позичкового капіталу. Банки і банківська система. Капітал у сфері торгівлі. Гуртова і роздрібна торгівля. Цінні папери як фіктивний капітал сфери обігу. Товарна біржа. Мета і функції товарної біржі. Типи товарних бірж. Поняття, суб'єкти і класифікація фондової біржі. Банки і небанківські інститути ринкової інфраструктури.

Тема 8. Гроші та грошова система

Виникнення, суть і функції грошей. Історія розвитку грошового обігу в Україні. Теорії грошей. Закони грошового обігу та методи його регулювання. Особливості функціонування паперових грошей в сучасних умовах. Роль золота. Соціально-економічна суть грошових реформ і досягнення стабілізації грошового обігу. Суть, причини та соціально-економічні наслідки інфляції. Фактори, що впливають на розвиток інфляції. Форми інфляції. Інфляція і безробіття. Вплив інфляції на обсяг виробництва національного продукту. Особливості формування антиінфляційного механізму в Україні.

Тема 9. Підприємство і підприємництво.

Сутність підприємництва і умови його існування. Поняття “підприємство” і “підприємництво”. Форми і види підприємств. Функції та умови існування підприємництва. Організація підприємницької діяльності: суб'єкти, об'єкти і види. Класифікація підприємств за розмірами. Права, обов'язки і відповідальність підприємця. Основні ознаки і особливості підприємства в умовах ринкової економіки. Взаємовідносини держави і підприємства. Капітал підприємства і його кругообіг. Сутність підприємництва, його ознаки і функції.

Тема 10. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин.

Всесвітнє господарство: сутність та складові частини. Інтернаціоналізація економіки: сутність і форми прояву. Класифікація груп країн світового господарства. Міжнародний поділ праці. Міжнародна економічна інтеграція та її форми.

Світогосподарські зв'язки та їх форми. Світовий товарний ринок. Основні види міжнародної торгівлі. Міжнародний рух капіталу. Валютний курс. Міжнародна валютна система. Валютне регулювання. Валютні курси. Інтеграція економіки України у світове господарство як чинник економічного зростання.

Тема 11. Сутність та основні категорії менеджменту.

Поняття „менеджмент ” і необхідність управління організаціями. Цілі, задачі та види менеджменту. Предмет і методи в менеджменті. Менеджмент

як вид професійної діяльності. Концепція наукового управління. Концепція адміністративного управління. Концепція управління з позицій людських відносин і поведінських наук. Сучасні тенденції розвитку менеджменту.

Тема 12. Організаційні основи менеджменту. Функції менеджменту (управління).

Суть і зміст понять „підприємництво”, „бізнес”, „підприємницька структура„. Сутність функції організації. Загальні характеристики організацій. Складові успіху організації.

Поняття і значення функцій менеджменту. Класифікація функцій менеджменту. Регламентация функцій менеджменту. Принципи управління. Сучасні принципи управління і методологія їх розробки. Методи управління, їх сутність та особливості.

Тема 13. Організаційні структури управління.

Загальна характеристика організаційних структур управління підприємством. Лінійна структура управління. Функціональна структура управління. Лінійно - функціональна структура управління. Лінійно - штабна структура управління. Дивізіональна структура управління. Інноваційно-виробнича структура управління. Проектна структура управління. Матрична структура управління

Тема 14. Процес прийняття та реалізації управлінських рішень. Інформаційне забезпечення в менеджменті.

Поняття прийняття рішень. Місце прийняття рішень у процесі управління. Етапи раціонального вирішення проблем. Людський та організаційний фактори у процесі прийняття рішень. Моделювання у процесі прийняття рішень. Організація виконання управлінських рішень.

Поняття та класифікація інформації. Рівні інформаційного забезпечення менеджменту і типи інформації. Система інформації. Технологія інформаційної діяльності

Тема 15. Організаційні основи управління фізкультурним рухом в Україні

Поняття «фізкультурний рух». Структура фізкультурного руху та характеристика його компонентів. Законодавчі та програмно-нормативні засади розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Система керівництва фізкультурним рухом в Україні. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом в Україні. Регіональне управління. Зміст і основні напрями впровадження та забезпечення розвитку вітчизняного фізкультурного руху. Суб'єкти сфери фізичної культури і спорту.

Тема 16. Організація управління фізичною культурою у сфері освіти

Характеристика сфери освіти, особливості її функціонування та системи управління. Організаційна структура управління фізичним вихованням та фізкультурно-спортивною роботи в суб'єктах сфери освіти. Система організації фізкультурно-оздоровчої та спортивною роботи в дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах.

Організація управління у позашкільних навчальних закладах фізкультурно-спортивної спряманості.

Тема 17. Управління фізкультурно-оздоровчою діяльністю за місцем роботи, проживання та відпочинку громадян

Мета та напрями впровадження фізкультурно-оздоровчої роботи у трудовому колективі. Колектив фізичної культури, його типи та особливості управління. Характеристика сфери функціонального управління Всеукраїнського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх». Мета, напрями та форми організації фізкультурно-оздоровчої діяльності за місцем проживання та відпочинку громадян

Тема 18. Організація управління фізичною культурою і спортом з окремими групами населення з урахуваннями фізичних та професійних особливостей.

Управління фізкультурно-оздоровчою діяльністю і фізкультурно-спортивною реабілітацією інвалідів. Організація фізкультурно-спортивної реабілітації людей з особими потребами різних нозологій. Управління фізкультурно-оздоровчою діяльністю серед сільського населення. Система забезпечення та форми організації роботи. Організація та управління фізичною підготовкою у Збройних Силах України, інших військових формуваннях і спеціальних службах.

Тема 19. Організаційно-управлінська діяльність у сфері фізичної культури і спорту

Визначення терміну «організаційно-управлінська діяльність», її структура та зміст. Управлінське рішення (класифікація, методи та етапи прийняття). Методи управління та стилі керівництва. Комунікація і комунікабельність. Організація процесу комунікації. Самоменеджмент та управління діловою кар'єрою.

Критерії оцінювання знань вступників

Вступникам пропонується виконати тестове завдання яке складається з 4-х рівнів, кожен з яких включає чотири питання.

Правильна відповідь на кожне питання першого рівня оцінюється в чотири бали. Максимальна оцінка за правильні відповіді на чотири питання першого рівня – 16 балів.

Правильна відповідь на кожне питання другого рівня оцінюється в п'ять балів. Максимальна оцінка за правильні відповіді на чотири питання другого рівня – 20 балів.

Правильна відповідь на кожне питання третього рівня оцінюється в шість балів. Максимальна оцінка за правильні відповіді на чотири питання третього рівня – 24 бали.

Правильна відповідь на кожне питання четвертого рівня оцінюється в десять балів. Максимальна оцінка за правильні відповіді на чотири питання четвертого рівня – 40 балів.

Загальна оцінка за тестування складається із суми балів, одержаних за правильні відповіді на питання чотирьох рівнів складності.

Максимальна оцінка за правильні відповіді на питання тестового завдання – 100 балів.

№ завд./рівень	I рівень	II рівень	III рівень	IV рівень	
1	4	5	6	10	
2	4	5	6	10	
3	4	5	6	10	
4	4	5	6	10	
Загальна кількість балів	16	20	24	40	100

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуменюк В.І., Кончак Ю.С. Менеджмент організацій: Навч.посібник.- К.: Знання, 2010. – 398 с.
2. Дутчак М.В. Спорт для всіх в Україні: теорія та практика / М.В.Дутчак.- К.: Олімпійська література, 2009.- 279 с.
3. Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / М.В.Дутчак.- К.: Олімпійська література, 2007.- 111 с.
4. Економічна теорія : навч. посіб. / [О. В. Стефанишин та ін.] ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. - 335 с.
5. Економічна теорія : посіб. для студентів неекон. спец. / Юрій Кушнір. - Ужгород : Карпати, 2014. - 270 с.
6. Економічна теорія та публічна політика. Economic theory and public policy: цикл конф. "Людвіг фон Мізес і сучасні суспільства" : зб. наук. пр. / за наук. ред. Миколи Буника, Ірини Кіянки. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2014. - 223с.
7. Економічна теорія. Макроекономіка: підручник / [В. М. Тарасевич та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. В. М. Тарасевича. - К.: Знання, 2012. - 206с.
8. Економічна теорія. Політекономія: практикум: навч. посіб. / В. Д. Базилевич [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України В. Д. Базилевича. - К. : Знання, 2010. - 494 с.
9. Економічна теорія. Політична економія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П. В. Мельник, І. А. Максименко, Н. П. Мацелюх, М. М. Недашківський ; Держ. податк. адмін. України, Нац. ун-т держ. податк. служби України. - Чернівці : Прут, 2010. - 355 с.
10. Економічна теорія: навч. посіб. / [Л. С. Шевченко та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2016. - 267 с.
11. Економічна теорія: навч. посіб. / Г. І. Скорик, В. В. Барінов, М. Б. Швецова ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2014. - 187 с.

12. Економічна теорія: навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. М. Стрішенець, В. І. Ліщук, Л. В. Єлісеєва ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. - 236 с.
13. Жданова О.М., Чеховська Л.Я. Управління сферою фізичного виховання і спорту: навч.посіб. / О.М.Жданова, Л.Я.Чеховська.- Дрогобич.: Коло, 2009. – 224 с.
14. Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про фізичну культуру і спорт" та інших законодавчих актів України " 17 листопада 2009 року 1724-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010. – № 7. – Ст. 50.
15. Мельник А.Ф., Моностирський Г.Л. Муніципальний менеджмент: Навч.посібник.- К.: Знання, 2006. – 425 с.
16. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку: закономірності функціонування та розвитку / Ю.П. Мічуда. – К.: Олімпійська література, 2007. – 216 с.
17. Мудрик В.И. Организационно-управленческие основы физической культуры и спорта: Учебн.пособие / В.И.Мудрик, Ю.П.Мичуда, С.А.Заветный.- Харьков.: Изд.ХНАДУ, 2008.- 408 с.
18. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту. – К., 2004. – 16 с.
19. Олійник М.О., Скрипник А.П. Правові основи організації та управління фізичною культурою, спортом і туризмом в Україні: Навч.посібник.- Харків.: ХаДІФК, 2000.- 292 с.
20. Переверзин И.И. Искусство спортивного менеджмента.- М.: Советский спорт, 2004.- 416 с.
21. Переверзин И.И. Менеджмент спортивной организации: учеб.пособие / И.И.Переверзин.- 3-е изд., перераб.и доп.- М.: Физкультура и спорт, 2006.- 464 с.
22. Рассел Хойя, Аарон С.Т.Смит, Мэтью Николсон. Спортивный менеджмент. Принципы и применение. – М.: Советский спорт, 2013. – 352 с.